

INFORMACJA PRASOWA

Polska w drodze do gospodarki o obiegu zamkniętym. Czy wiemy, dokąd idziemy?

Na pytanie, jaka jest polska droga do gospodarki o obiegu zamkniętym, próżno szukać jednoznacznej odpowiedzi. Jest tyle opinii, ile branż w gospodarce i zainteresowanych podmiotów. W budowie koalicji na rzecz zmian udział może wziąć każdy podczas seminarium „Polska droga do gospodarki o obiegu zamkniętym”, które odbędzie się 11 października 2016 r. w Pawilonie 15, sali 1F w ramach kongresu ENVICON.

Każdy idzie inną drogą

Od ponad dwóch lat zwrot „gospodarka o obiegu zamkniętym”, jak i jego synonimy „gospodarka cyrkulacyjna” czy „circular economy”, jest powszechnie używany. Posługują się nim dziennikarze w publikacjach prasowych, specjaliści podczas targów branżowych i naukowcy w trakcie konferencji naukowych. Zwrot ten jest tematem spotkań samorządu, biznesu i administracji rządowej, a także aktywistów. Wykorzystują go nawet artyści i projektanci mody. To ogromne zainteresowanie gospodarką o obiegu zamkniętym (GOZ) trudno byłoby wytłumaczyć jedynie dążeniem różnych grup do spełnienia wymagań prawnych, które zaproponowała KE w ramach komunikatu pt. „Zamknięcie obiegu – plan działania UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym” (COM/2015/0614 final), albo ich obawą przed ewentualnymi karami nakładanymi przez UE za niespełnienie ustalonych norm. Przyczyn zainteresowania należy zatem szukać w samej idei GOZ, która wydaje się być dobrą odpowiedzią na globalne, europejskie i krajowe problemy gospodarcze (np. wzrost cen surowców), społeczne obawy (np. stan środowiska), a także na codzienne troski nas wszystkich (np. planowana awaryjność produktów). W polskim ruchu ku gospodarce o obiegu zamkniętym daje się jednak dostrzec istotną słabość. Każda grupa idzie inną drogą.

Kluczowe pytania

Za sprawą komunikatów KE (COM/2014/0398 final) oraz (COM/2015/0614 final) Polska ruszyła w drogę do GOZ – niestety stało się to, zanim zdążyliśmy uzgodnić kilka podstawowych spraw. Nie wiemy np., gdzie chcemy dojść. Czy zależy nam jedynie na spełnieniu obecnych wymagań UE w zakresie recyklingu, czy może planujemy stworzyć nową polską gospodarkę, w której „wartość produktów, materiałów i zasobów jest utrzymywana tak długo, jak to możliwe, a wytwarzanie odpadów ograniczone do minimum”. Nie wiemy, kiedy chcemy dojść do celu. Czy ma to nastąpić w 2030 r.? A może w 2050 r.? Nie wybraliśmy lidera, który wyznaczy drogę i poprowadzić nas do celu. Nie omówiliśmy też zadań spoza gospodarki odpadami, które bezpośrednio wiążą się z GOZ, np. z zakresu surowców pierwotnych, instrumentów ekonomicznych czy praw konsumenta. Nie zrealizowaliśmy jeszcze wielu innych działań, które umożliwiłyby nam zbudowania wspólnej i międzysektorowej strategii rozwoju gospodarki o obiegu zamkniętym w Polsce.

Uruchamiamy proces

Niezbędne jest zatem uruchomienie procesu poszukiwania odpowiedzi na te kluczowe pytania i stworzenie wspólnej strategii gospodarki o obiegu zamkniętym, rozszerzając jej zakres na wszystkie obszary cyklu GOZ. W ten proces może się włączyć każdy 11 października 2016 r. w trakcie seminarium „Polska droga do gospodarki o obiegu zamkniętym” (pawilon 15, sala 1F) zorganizowanego przez Europejskie Biuro Ochrony Środowiska w ramach targów POL-ECO-SYSTEM i kongresu ENVICON w Poznaniu. Uczestnicy seminarium będą mieli możliwość m.in. wziąć udział w krótkim anonimowym badaniu ankietowym, którego celem będzie poznanie szerokiej opinii o GOZ. Zapraszamy również do włączenia się w dyskusję panelową na temat planowania skutecznej strategii dla GOZ.

Szerokie konsultacje

Dyskusja panelowa oraz badanie ankietowe są elementami projektu pt. „Polska droga do gospodarki o obiegu zamkniętym”, którego kierownikiem jest Piotr Barczak, a który jest finansowany przez Europejskie Biuro Ochrony Środowiska. W ramach projektu prowadzone są rozmowy z ekspertami specjalizującymi się w wybranych etapach cyklu życia produktów – od pozyskiwania surowców, przez ich wytwarzanie, handel, konsumpcję, aż po powstawanie i zagospodarowanie odpadów. Zakres prowadzonych rozmów obejmuje zarówno identyfikację korzyści i zagrożeń dla Polski płynących z realizacji idei gospodarki o obiegu zamkniętym, jak i ocenę – z polskiego punktu widzenia – zadań zaproponowanych przez instytucje europejskie. Eksperti nie ograniczają się tylko do opiniowania komunikatu KE (COM/2015/0614 final), ale odnoszą się również do propozycji zawartych w stanowisku

Europejskiego Biura Ochrony Środowiska, projekcie opinii przygotowanej przez posłankę Simonę Bonafè dla Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności Parlamentu oraz do stanowiska Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego (27.04.2016, NAT/676). Do rozmów o idei gospodarki o obiegu zamkniętym w Polsce zostali również zaproszeni przedstawiciele ekonomii społecznej, socjolog i duchowny, ponieważ podczas planowania przebudowy obecnego systemu gospodarczego musimy pamiętać o grupach wykluczonych, kapitale społecznym i wierze. Chcemy poznać społeczeństwo, które tworzymy, i motywacje, które mogą nas skłonić do realizacji założeń GOZ, aby osiągnąć efekt, którego symbolem może być brak społecznej akceptacji dla reklam typu „bierz nowe, wyrzuć stare”. Raport z projektu „Polska droga do gospodarki o obiegu zamkniętym” zostanie przekazany do zespołu ds. gospodarki o obiegu zamkniętym rozpoczynającego prace w Ministerstwie Rozwoju. Zostanie on również bezpłatnie udostępniony w połowie listopada 2016 r. na stronie internetowej www.otzo.most.org.pl/zwe.

Autor tekstu:

Mirosław Bachorz specjalista ds. efektywności EKOEFEKTYWNOŚĆ, koordynator ds. projektu „Polska droga do gospodarki o obiegu zamkniętym”